

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

9. november 2017*

»Præjudiciel forelæggelse – direktiv 97/81/EF – rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af Unice, CEEP og EFS – § 4 – mandlige og kvindelige arbejdstagere – ligebehandling på området for social sikring – direktiv 79/7/EØF – artikel 4 – vertikal deltidsansat – arbejdsløshedsydelse – national lovgivning, som udelukker bidragsperioder for dage, hvor der ikke er udført arbejde, med henblik på fastsættelse af ydelsens varighed«

I sag C-98/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de lo Social nº 33 de Barcelona (arbejdsret nr. 33 i Barcelona, Spanien) ved afgørelse af 6. februar 2015, indgået til Domstolen den 27. februar 2015, i sagen

María Begoña Espadas Recio

mod

Servicio Público de Empleo Estatal (SPEE),

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af dommer F. Biltgen (refererende dommer), som fungerende afdelingsformand, Domstolens vicepræsident, A. Tizzano, og dommerne E. Levits, A. Borg Barthet og M. Berger,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitssekretær: fuldmægtig V. Tourrès,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. juni 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

- María Begoña Espadas Recio ved abogado A. Calvo Calmache,
- den spanske regering ved A. Gavela Llopis, V. Ester Casas, L. Banciella Rodríguez-Miñón og A. Rubio González, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved S. Pardo Quintillán, A. Szmytkowska og M. van Beek, som befuldmægtigede,

* Processprog: spansk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. marts 2017,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen dels af § 4 i rammeaftalen om deltidsarbejde, der blev indgået den 6. juni 1997 (herefter »rammeaftalen«), og som er indeholdt i bilaget til Rådets direktiv 97/81/EF af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af Unice, CEEP og EFS (EFT 1998, L 14, s. 9), dels af artikel 4 i Rådets direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT 1979, L 6, s. 24).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem María Begoña Espadas Recio og Servicio Público de Empleo Estatal (SPEE) (den offentlige arbejdsformidling, Spanien) vedrørende fastsættelsen af beregningsgrundlaget for varigheden af arbejdsløshedsydelse til vertikale deltidsansatte.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Fjerde betragtning til rammeaftalen er affattet således:
»[I] konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Essen understreges det, at det er nødvendigt at træffe foranstaltninger med henblik på at fremme beskæftigelse og lige muligheder for kvinder og mænd, og det henstilles, at der træffes foranstaltninger, som tager sigte på »fremme af vækstens evne til at øge beskæftigelsen gennem en mere fleksibel tilrettelæggelse af arbejdet, således at der både tages hensyn til arbejdstagernes ønsker og de konkurrencemæssige krav.«
- 4 Ifølge rammeaftalens § 1, litra a), har denne til formål »at skabe grundlag for en fjernelse af forskelsbehandling af deltidsansatte og en forbedring af kvaliteten af deltidsarbejde«.
- 5 I henhold til rammeaftalens § 2, stk. 1, finder denne aftale »anvendelse på alle deltidsansatte, der har en ansættelseskontrakt eller et ansættelsesforhold, som er defineret ved lov, kollektiv aftale eller gældende praksis i den enkelte medlemsstat«.
- 6 I rammeaftalens § 3, stk. 1, defineres en »deltidsansat« som en ansat, hvis normale arbejdstid, beregnet på en ugentlig basis eller i gennemsnit over en ansættelsesperiode på op til et år, er lavere end den normale arbejdstid for en sammenlignelig fuldtidsansat.
- 7 Rammeaftalens § 4, stk. 1 og 2, bestemmer:
»1. Hvad angår ansættelsesvilkår, må deltidsansatte ikke behandles på en mindre gunstig måde end sammenlignelige fuldtidsansatte, udelukkende fordi de arbejder på deltid, medmindre forskelsbehandlingen er begrundet i objektive forhold.
2. Hvor det er hensigtsmæssigt, gælder princippet om pro rata temporis.«
- 8 Rammeaftalens § 5, stk. 1, litra a), bestemmer:
»I relation til denne aftales § 1 og princippet om ikke-forskelsbehandling mellem deltids- og fuldtidsansatte

- a) bør medlemsstaterne, efter høring af arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med national lovgivning eller praksis, identificere og tage op til overvejelse hindringer af juridisk eller administrativ art, der kan begrænse mulighederne for deltidsarbejde, og hvor det er hensigtsmæssigt, fjerne disse hindringer.«
- 9 I henhold til artikel 2 i direktiv 79/7 finder dette bl.a. anvendelse på arbejdstagere, der er uden arbejde på grund af ufrivillig arbejdsløshed.
- 10 I overensstemmelse med dette direktivs artikel 3 henhører lovbestemte ordninger, der sikrer beskyttelse mod arbejdsløshed, ligeledes under direktivets anvendelsesområde.
- 11 Samme direktivs artikel 4, stk. 1, bestemmer:
- »Princippet om ligebehandling indebærer, at der ikke finder nogen forskelsbehandling sted på grundlag af køn, hverken direkte eller indirekte, under henvisning særlig til ægteskabelig eller familiemæssig stilling, især for så vidt angår:
- anvendelsesområdet for ordningerne samt betingelserne for adgang til disse
 - bidragspligten og beregningen af bidrag
 - beregningen af ydelserne, herunder ægtefælle- eller forsørgertillæg, og betingelserne for varigheden og bevarelsen af retten til ydelserne.«

Spansk ret

- 12 Artikel 203-234 i Ley General de la Seguridad Social (den almindelige lov om social sikring) i den affattelse, der er godkendt ved Real Decreto Legislativo 1/1994 (kongeligt lovdekret nr. 1/1994) af 20. juni 1994 (BOE nr. 154 af 29.6.1994, s. 20658) (herefter »LGSS«), regulerer beskyttelsen af arbejdsløse.
- 13 I overensstemmelse med LGSS' artikel 204, stk. 1, indeholder sikringen ved arbejdsløshed en bidragsbaseret del og en bistandebaseret del, begge af offentlig og obligatorisk karakter. Hovedsagen vedrører den bidragsbaserede del.
- 14 LGSS' artikel 204, stk. 2, definerer den bidragsbaserede del således, at den »[har] til formål at udbetale ydelser, der træder i stedet for den lønindkomst, der ikke længere oppebæres som følge af tabet af et tidligere arbejde eller nedsættelse af arbejdstiden«.
- 15 For så vidt angår varigheden af arbejdsløshedsydelsen i dens bidragsbaserede form er LGSS' artikel 210, stk. 1, affattet således:

»Arbejdsløshedsydelsens varighed fastsættes på grundlag af de beskæftigelsesperioder, hvor der er indbetalt bidrag i de seneste seks år forud for det tidspunkt, hvor personen bliver arbejdsløs i juridisk forstand, eller hvor bidragspligten ophører, i henhold til følgende skala:

Bidragsperiode (i dage)/periode med ret til ydelser (i dage)

fra 360 til 539: 120

fra 540 til 719: 180

fra 720 til 899: 240

fra 900 til 1 079: 300

fra 1 080 til 1 259: 360

fra 1 260 til 1 439: 420

fra 1 440 til 1 619: 480

fra 1 620 til 1 799: 540

fra 1 800 til 1 979: 600

fra 1 980 til 2 159: 660

Fra 2 160: 720.«

- 16 Hvad angår deltidsansatte blev der vedtaget lovbestemmelser ved Real Decreto 625/1985 por el que se desarrolla la Ley 31/1984, de 2 de agosto, de Protección por Desempleo (kongeligt dekret nr. 625/1985 om gennemførelse af lov nr. 31/1984 af 2.8. om sikring af arbejdsløse) af 2. april 1985 (BOE nr. 109 af 7.5.1985, s. 12699, herefter »RD 625/1985«).
- 17 Artikel 3, stk. 4, i RD 625/1985 bestemmer, at når de indbetalte bidrag svarer til et deltidsarbejde eller til den faktiske arbejdstid i tilfælde af en arbejdstidsnedsættelse, medregnes hver tilbagelagt arbejdsdag som en bidragsdag, uanset den pågældende arbejdsdags længde.

De faktiske omstændigheder i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 18 María Begoña Espadas Recio arbejdede som deltidsansat rengøringsassistent i en uafbrudt periode fra den 23. december 1999 til den 29. juli 2013. Hendes arbejdstimer var fordelt på følgende måde: to en halv time mandag, onsdag og torsdag hver uge, og fire timer den første fredag i hver måned.
- 19 Efter arbejdsforholdets ophør ansøgte María Begoña Espadas Recio om at modtage arbejdsløshedsydelse. Ved afgørelse truffet af SPEE den 30. september 2013 fik hun tildelt disse ydelser for en periode på 120 dage.
- 20 María Begoña Espadas Recio var af den opfattelse, at hun havde ret til arbejdsløshedsydelse i 720 dage, og ikke blot i 120 dage, og indgav en klage over denne afgørelse.
- 21 Ved afgørelse af 9. december 2013 tildelte SPEE María Begoña Espadas Recio arbejdsløshedsydelse i 420 dage. Ved fastlæggelsen af denne varighed på 420 dage baserede SPEE sig på den omstændighed, at det i tilfældet med en deltidsansat arbejdstager i medfør af LGSS' artikel 210, sammenholdt med artikel 3, stk. 4, i RD 625/1985, gælder, at når arbejdsløshedsydelsens varighed fastsættes på grundlag af de dage, hvor der er indbetalt bidrag i de seneste seks år, skulle der kun tages hensyn til de dage, hvorpå der faktisk var udført arbejde, i det foreliggende tilfælde 1 387 dage, og ikke til de seks år med bidragsbetaling i deres helhed.
- 22 María Begoña Espadas Recio var af den opfattelse, at hun havde indbetalt bidrag for hele de seks forudgående år og anlagde sag ved Juzgado de lo Social n° 33 de Barcelona (arbejdsret nr. 33 i Barcelona, Spanien) med henblik på anfægtelse af hendes individuelle opgørelse således som fastsat af SPEE.

- 23 María Begoña Espadas Recios påstand vedrører varigheden af hendes arbejdsløshedsydelse som fastsat af SPEE. Hun har gjort gældende, at hun, eftersom hun har arbejdet i seks på hinanden følgende år og bidraget 30 eller 31 dage om måneden (i alt 2 160 dage), er berettiget til arbejdsløshedsydelse i 720 dage i stedet for i de 420 dage, som hun er blevet tildelt, dvs. tre femtedele af den maksimale varighed. Ifølge hende vil en udelukkelse af dage, hvorpå der ikke er udført arbejde, med henblik på beregningen af hendes arbejdsløshedsydelse være ensbetydende med at indføre en forskelsbehandling til skade for vertikale deltidsansatte. Deltidsarbejde er »vertikalt«, når den deltidsarbejdende koncentrerer sine arbejdstimer på nogle arbejdsdage om ugen, og »horisontalt«, når den deltidsarbejdende arbejder på alle ugens arbejdsdage. I det foreliggende tilfælde koncentrerede María Begoña Espadas Recio hovedsageligt sine arbejdstimer på 3 dage om ugen.
- 24 Den forelæggende ret bemærker, at den pågældende har godtgjort, at hun har betalt bidrag i alle de seks år, der gik forud for hendes arbejdsophør, og at de månedlige bidrag blev beregnet på grundlag af den løn, der blev oppebåret i løbet af en hel måned (dvs. 30 eller 31 dage) og ikke på grundlag af de arbejdede timer eller dage. Samme retsinstans konstaterer ikke desto mindre, at den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning i tilfælde af en vertikal deltidsansat som sagsøgeren kun tillader en hensyntagen til de dage, hvorpå der er udført arbejde, og ikke til hele bidragsperioden på seks år. Således vil der ikke blive taget hensyn til samtlige dage med obligatorisk bidrag ved fastsættelsen af varigheden af arbejdsløshedsydelsen.
- 25 Ifølge nævnte retsinstans straffes denne kategori af arbejdstagere reelt dobbelt, eftersom princippet om pro rata temporis finder anvendelse to gange i tilfælde af vertikalt deltidsarbejde: Først medfører den lavere månedlige løn som følge af deltidsarbejde en arbejdsløshedsydelse, hvis størrelse er forholdsmæssig mindre, og dernæst nedsættes varigheden af denne ydelse, eftersom der kun tages hensyn til de dage, hvorpå der er udført arbejde, selv om ydelsesperioden er mere omfattende.
- 26 Omvendt vil de øvrige arbejdstagere, uanset om de har horisontalt deltidsarbejde (arbejde på alle arbejdsdage) eller fuldtidsarbejde (uafhængigt af fordelingen af arbejdstimerne i løbet af en uge), blive tildelt en arbejdsløshedsydelse i en varighed, der beregnes ud fra samtlige bidragsdage.
- 27 Den forelæggende ret har tilføjet, at det er godtgjort, at den i hovedsagen omhandlede lovgivning berører en betydelig større andel af kvinder end mænd.
- 28 På denne baggrund har Juzgado de lo Social n° 33 de Barcelona (arbejdsret nr. 33 i Barcelona) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal § 4 i [rammeaftalen] i lyset af den retspraksis, der følger af dom [af 10. juni 2010], Bruno m.fl. (C-395/08 og C-396/08, EU:C:2010:329), fortolkes således, at bestemmelsen finder anvendelse på en bidragsbaseret ydelse ved arbejdsløshed som den, der er omhandlet i [LGSS' artikel 210], som alene finansieres ved de bidrag, der indbetales af arbejdstageren og de virksomheder, hvori vedkommende har været ansat, og som fastsættes på grundlag af de ansættelsesperioder, hvor der er indbetalt bidrag i de seneste seks år forud for det tidspunkt, hvor personen bliver arbejdsløs i juridisk forstand?
- 2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, skal rammeaftalens § 4 da i lyset af den retspraksis, der følger af dom [af 10. juni 2010], Bruno m.fl. (C-395/08 og C-396/08, EU:C:2010:329), fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national bestemmelse, hvorefter der – således som det er tilfældet med artikel 3, stk. 4, i [RD 625/1985], hvortil der henvises i stk. 1, regel 4, i syvende tillægsbestemmelse til [LGSS] – ved beregningen af arbejdsløshedsydelsens varighed i forbindelse med »vertikalt« deltidsarbejde (hvor der alene arbejdes tre dage om ugen) ses bort fra de dage, hvor der ikke er udført arbejde, til trods for at der er indbetalt bidrag for disse, med den deraf følgende nedsættelse af den tilkendte ydelses varighed?

- 3) Skal forbuddet mod direkte eller indirekte forskelsbehandling på grundlag af køn, som er fastsat i artikel 4 i direktiv 79/7, fortolkes således, at det er til hinder for en national bestemmelse, hvorefter der – som det er tilfældet med artikel 3, stk. 4, i [RD 625/1985] – i forbindelse med »vertikalt« deltidsarbejde (hvor der alene arbejdes tre dage om ugen) ikke foretages en medregning af de dage, hvor der ikke er udført arbejde, som bidragsdage, med den deraf følgende nedsættelse af arbejdsløshedsydelsens varighed?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

- 29 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om rammeaftalens § 4, stk. 1, finder anvendelse på en bidragsbaseret arbejdsløshedsydelse som den i hovedsagen omhandlede.
- 30 I denne henseende indeholder rammeaftalens § 4, stk. 1, ifølge Domstolens faste praksis for så vidt angår ansættelsesvilkår et forbud mod at behandle deltidsansatte på en mindre gunstig måde end sammenlignelige fuldtidsansatte, udelukkende fordi de arbejder på deltid, medmindre forskelsbehandlingen er begrundet i objektive forhold (dom af 13.7.2017, Kleinstüber, C-354/16, EU:C:2017:539, præmis 25).
- 31 Domstolen har i øvrigt dels fastslået, at det af indledningen til rammeaftalen fremgår, at denne vedrører »ansættelsesvilkårene for deltidsansatte, idet det erkendes, at anliggender vedrørende lovpligtig social sikring besluttet af medlemsstaterne« (dom af 14.4.2015, Cachaldora Fernández, C-527/13, EU:C:2015:215, præmis 36).
- 32 Dels har Domstolen konstateret, at pensioner, der hidrører fra ansættelsesforholdet mellem arbejdstageren og arbejdsgiveren, bortset fra dem, der følger af en lovbestemt social sikringsordning, som i mindre grad følger af et sådant ansættelsesforhold end af socialpolitiske overvejelser, henhører under begrebet »ansættelsesvilkår« i den forstand, hvori det er anvendt i rammeaftalen (dom af 22.11.2012, Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, præmis 21, og af 14.4.2015, Cachaldora Fernández, C-527/13, EU:C:2015:215, præmis 37).
- 33 I det foreliggende tilfælde følger det af de sagsakter, som Domstolen råder over, at selv om den i hovedsagen omhandlede ydelse udelukkende er finansieret ved hjælp af bidrag, der er betalt af arbejdstageren og af arbejdsgiveren, er disse bidrag betalt i medfør af den nationale lovgivning og er som følge heraf ikke reguleret ved den ansættelseskontrakt, der er indgået mellem arbejdstageren og arbejdsgivere. Som generaladvokaten har bemærket i punkt 38 i forslaget til afgørelse, er en sådan ordning mere sammenlignelig med en statsligt forvaltet socialsikringsordning som omhandlet i den i foregående præmis nævnte retspraksis. De nævnte bidrag kan følgelig ikke henhøre under begrebet »ansættelsesvilkår«.
- 34 Herefter må det første spørgsmål besvares med, at rammeaftalens § 4, stk. 1, ikke finder anvendelse på en bidragsbaseret arbejdsløshedsydelse som den i hovedsagen omhandlede.

Om det andet spørgsmål

- 35 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornuddent at besvare det andet spørgsmål.

Om det tredje spørgsmål

- 36 Med det tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 4, stk. 1, i direktiv 79/7 skal fortolkes således, at den er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, som i tilfælde af vertikalt deltidsarbejde udelukker dage, hvor der ikke er udført arbejde, fra beregningen af dage, hvor der er indbetalt bidrag, og som således nedsætter den periode, hvori der udbetales arbejdsløshedsydelse, når det konstateres, at størstedelen af de vertikale deltidsansatte er kvinder, som berøres negativt af sådanne nationale foranstaltninger.
- 37 Med henblik på at besvare dette spørgsmål bemærkes, at selv om det er ubestridt, at EU-retten anerkender medlemsstaternes kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger, og at det i mangel af en harmonisering på EU-niveau tilkommer hver medlemsstat i lovgivningen at fastsætte betingelserne for tildeling af ydelser på området for social sikring, forholder det sig ikke desto mindre således, at medlemsstaterne ved udøvelsen af denne kompetence skal overholde EU-retten (dom af 16.5.2006, Watts, C-372/04, EU:C:2006:325, præmis 92 og den deri nævnte retspraksis, og af 5.11.2014, Somova, C-103/13, EU:C:2014:2334, præmis 33-35 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 For så vidt angår spørgsmålet, om en lovgivning som den i hovedsagen omhandlede indebærer en indirekte forskelsbehandling af kvinder således som anført af den forelæggende ret, fremgår det af Domstolens faste praksis, at der foreligger indirekte forskelsbehandling, såfremt anvendelsen af en national foranstaltning – selv om den er udformet neutralt – indebærer, at langt flere kvinder end mænd faktisk behandles ugunstigt (dom af 20.10.2011, Brachner, C-123/10, EU:C:2011:675, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis, og af 22.11.2012, Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, præmis 29).
- 39 I det foreliggende tilfælde bemærkes, at den i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelse vedrører gruppen af deltidsansatte, som, ifølge den forelæggende rets konstateringer, for langt størstedelens vedkommende udgøres af kvindelige arbejdstagere. Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares under hensyntagen til disse konstateringer.
- 40 I denne henseende præciseres, at hovedsagen adskiller sig fra den sag, der gav anledning til dom af 14. april 2015, Cachaldora Fernández (C-527/13, EU:C:2015:215), hvori Domstolen konkluderede, at den pågældende lovgivning vedrørende fastsættelsen af beregningsgrundlaget for en pension ved fuldstændig og varig uarbejdsdygtighed ikke indebar en forskelsbehandling som omhandlet i artikel 4, stk. 1, i direktiv 79/7. I denne dom fastslog Domstolen nemlig dels, at den ikke rådede over uigendrivelige statistiske oplysninger vedrørende antallet af deltidsansatte arbejdstagere, hvis bidrag var blevet afbrudt, eller hvoraf fremgår, at denne gruppe arbejdstagere hovedsageligt bestod af kvinder (jf. i denne retning dom af 14.4.2015, Cachaldora Fernández, C-527/13, EU:C:2015:215, præmis 30), dels, at den pågældende foranstaltning havde tilfældige virkninger, eftersom visse deltidsansatte, en gruppe, som angiveligt blev stillet ugunstigt ved den nævnte foranstaltning, endog kunne stilles gunstigt ved anvendelsen af denne samme foranstaltning.
- 41 I det foreliggende tilfælde fremgår det imidlertid klart af de sagsakter, som Domstolen råder over, bortset fra, at de af den forelæggende ret fremlagte statistiske oplysninger ikke er blevet anfægtet, at de vertikale deltidsansatte, der henhører under anvendelsesområdet for den i hovedsagen omhandlede nationale foranstaltning, alle berøres negativt af denne nationale foranstaltning, eftersom den periode, hvori de kan oppebære en arbejdsløshedsydelse, som følge af denne foranstaltning er blevet reduceret i forhold til den periode, der indrømmes horisontale deltidsansatte. I øvrigt er det godtgjort, at ingen arbejdstager, der tilhører denne gruppe, kan drage fordel af anvendelsen af en sådan foranstaltning.
- 42 Desuden har den forelæggende ret i hovedsagen omhyggeligt præciseret, at de statistiske oplysninger vedrørende deltidsarbejde dækker alle deltidsansatte på samme måde, uanset om deres arbejdstid er horisontalt eller vertikalt struktureret. Således gælder ifølge den forelæggende ret, at mens 70-80% af

de vertikale deltidsansatte er kvinder, gentager den samme andel sig for så vidt angår horisontale deltidsansatte. Disse oplysninger gør det muligt at udlede, at et meget større antal kvinder end mænd berøres negativt af den i hovedsagen omhandlede nationale foranstaltning.

- 43 Under disse omstændigheder må det konkluderes, at en foranstaltning som den i hovedsagen omhandlede udgør en forskelsbehandling til skade for kvinder som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 38.
- 44 En foranstaltning af denne art er imidlertid i strid med artikel 4, stk. 1, i direktiv 79/7, medmindre den er begrundet i objektive forhold, som intet har at gøre med forskelsbehandling på grundlag af køn. Denne betingelse er opfyldt, såfremt de valgte midler er i overensstemmelse med et lovligt socialpolitisk mål, såfremt de er egnede til at nå dette mål og er nødvendige hertil (jf. i denne retning dom af 22.11.2012, Elbal Moreno, C-385/11, EU:C:2012:746, præmis 32).
- 45 I det foreliggende tilfælde konstateres, at Kongeriget Spanien, selv om anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke indeholder nogen henvisning til det mål, der forfølges med den i hovedsagen omhandlede foranstaltning, under retsmødet har gjort gældende, at princippet om »bidrag til det sociale sikringssystem« begrundet eksistensen af den konstaterede forskelsbehandling. Når retten til arbejdsløshedsydelse og varigheden af denne ydelse således udelukkende er baseret på den periode, hvori en ansat har arbejdet eller har været registreret i den sociale sikringsordning, skal der med henblik på en overholdelse af proportionalitetsprincippet kun tages hensyn til de dage, hvor der faktisk er udført arbejde.
- 46 I denne forbindelse, og selv om det i sidste instans tilkommer den nationale ret at bedømme, om dette mål rent faktisk er det mål, der forfølges af den nationale lovgiver, bemærkes blot, at den i hovedsagen omhandlede nationale foranstaltning ikke synes egnet til at sikre den sammenhæng, der ifølge den spanske regering skal være mellem de bidrag, som betales af arbejdstageren, og de rettigheder, som vedkommende kan gøre krav på hvad angår arbejdsløshedsydelse.
- 47 Som generaladvokaten har anført i punkt 59 i forslaget til afgørelse, modtager en vertikal deltidsansat, der har indbetalt bidrag hver dag i alle årets måneder, arbejdsløshedsydelse i en kortere periode end en tilsvarende fuldtidsansat, der har indbetalt de samme bidrag. I forhold til den første af disse to arbejdstagere er det således åbenbart, at den sammenhæng, der er påberåbt af den spanske regering, ikke er sikret.
- 48 Som generaladvokaten imidlertid har anført i punkt 58 i forslaget til afgørelse, ville denne sammenhæng kunne sikres, hvis de nationale myndigheder for så vidt angår vertikale deltidsansatte tog hensyn til andre elementer, som f.eks. den periode, hvori disse arbejdstagere og deres arbejdsgivere har indbetalt bidrag, de indbetalte bidrags samlede størrelse eller de kumulerede arbejdstimer, idet der, ifølge den forelæggende rets oplysninger, tages hensyn til disse elementer for alle de arbejdstagere, hvis arbejdstid er struktureret horisontalt, uanset om de er deltids- eller fuldtidsansatte.
- 49 Under hensyn til alle disse betragtninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 4, stk. 1, i direktiv 79/7 skal fortolkes således, at den er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, som i tilfælde af vertikalt deltidsarbejde udelukker dage, hvor der ikke er udført arbejde, fra beregningen af dage, hvor der er indbetalt bidrag, og som således nedsætter den periode, hvori der udbetales arbejdsløshedsydelse, når det konstateres, at størstedelen af de vertikale deltidsansatte er kvinder, som berøres negativt af en sådan lovgivning.

Sagsomkostninger

- 50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

- 1) **§ 4, stk. 1, i rammeaftalen om deltidsarbejde, der blev indgået den 6. juni 1997, og som er indeholdt i bilaget til Rådets direktiv 97/81/CE af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af Unice, CEEP og EFS, finder ikke anvendelse på en bidragsbaseret arbejdsløshedsydelse som den i hovedsagen omhandlede.**
- 2) **Artikel 4, stk. 1, i Rådets direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring skal fortolkes således, at den er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, som i tilfælde af vertikalt deltidsarbejde udelukker dage, hvor der ikke er udført arbejde, fra beregningen af dage, hvor der er indbetalt bidrag, og som således nedsætter den periode, hvori der udbetales arbejdsløshedsydelse, når det konstateres, at størstedelen af de vertikale deltidsansatte er kvinder, som berøres negativt af en sådan lovgivning.**

Underskrifter